

II

(Akty, których publikacja nie jest obowiązkowa)

KOMISJA

ZALECENIE KOMISJI

z dnia 18 maja 2005 r.

w sprawie transgranicznego zbiorowego zarządzania prawami autorskimi i pokrewnymi w odniesieniu do legalnych usług muzycznych online

(Tekst mający znaczenie dla EOG)

(2005/737/WE)

KOMISJA WSPÓLNOT EUROPEJSKICH,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską, w szczególności jego art. 211,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W kwietniu 2004 r. Komisja przyjęła Komunikat w sprawie zarządzania prawami autorskimi i pokrewnymi na rynku wewnętrznym.
- (2) Parlament Europejski stwierdził w sprawozdaniu z dnia 15 stycznia 2004 r. ⁽¹⁾, że posiadacze praw powinni mieć możliwość korzystania z ochrony praw autorskich i pokrewnych, tam gdzie takie prawa są ustanowione, przez cały okres ich obowiązywania, niezależnie od granic państwowych lub sposobów wykorzystania.
- (3) Ponadto Parlament Europejski podkreślił, że każde działanie Wspólnoty w zakresie zbiorowego transgranicznego zarządzania prawami autorskimi i pokrewnymi powinno umacniać zaufanie artystów, w tym pisarzy i muzyków, do tego, że ogólnoeuropejskie wykorzystanie ich dzieł twórczych zostanie finansowo wynagrodzone ⁽²⁾.
- (4) Wraz z nowymi technologiami pojawiło się nowe pokolenie użytkowników komercyjnych, którzy korzystają online z utworów muzycznych i innych przedmiotów objętych ochroną. Świadczenie legalnych usług muzycznych online wymaga zarządzania szeregiem praw autorskich i pokrewnych.
- (5) Jedną kategorię tych praw stanowi wyłączne prawo do zwielokrotniania, które obejmuje wszystkie zwielokrotnienia powstałe w wyniku procesu dystrybucji utworów muzycznych online. Inne kategorie praw to: prawo do publicznego udostępniania utworów muzycznych i prawo do godziwego wynagrodzenia za publiczne

udostępnianie innych przedmiotów objętych ochroną, oraz wyłączne prawo do udostępnienia utworu muzycznego lub innego przedmiotu objętego ochroną.

- (6) Na mocy dyrektywy 2001/29/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 maja 2001 r. w sprawie harmonizacji niektórych aspektów praw autorskich i pokrewnych w społeczeństwie informacyjnym ⁽³⁾ oraz dyrektywy Rady 92/100/EWG z dnia 19 listopada 1992 r. w sprawie prawa najmu i użyczenia oraz niektórych praw pokrewnych prawu autorskiemu w zakresie własności intelektualnej ⁽⁴⁾ wymagana jest licencja dla każdego z praw przy korzystaniu z utworów muzycznych online. Prawa te mogą być zarządzane przez podmioty zbiorowego zarządzania prawami, które w charakterze agentów świadczą pewne usługi zarządzania na rzecz podmiotów praw autorskich, lub przez same podmioty praw autorskich.
- (7) Licencjonowanie praw online często jest ograniczone do danego obszaru geograficznego, co zmusza użytkowników komercyjnych do negocjowania w każdym Państwie Członkowskim z odpowiednimi podmiotami zbiorowego zarządzania prawami, licencji na każde wykorzystanie online objęte prawem autorskim.
- (8) W dobie korzystania z utworów muzycznych online użytkownicy komercyjni potrzebują wieloobszarowego systemu licencjonowania, który będzie odpowiadał pozbawionemu granic środowisku elektronicznemu. Należy zatem stworzyć wieloobszarowy system licencjonowania, aby zapewnić większą pewność prawną dla użytkowników komercyjnych w odniesieniu do ich działalności i wesprzeć rozwój legalnych usług online, zwiększając równocześnie wpływy z dochodów dla posiadaczy praw autorskich.

⁽¹⁾ A5-0478/2003.

⁽²⁾ Patrz: motyw 29.

⁽³⁾ Dz.U. L 167 z 22.6.2001, str. 10.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 346 z 27.11.1992, str. 61. Dyrektywa zmieniona dyrektywą 2001/29/WE.

- (9) Swoboda świadczenia usług zbiorowego zarządzania ponad granicami państw oznacza, że posiadacze praw autorskich mają możliwość swobody wyboru w całej Wspólnocie podmiotu zbiorowego zarządzania prawami, które są niezbędne do świadczenia legalnych usług muzycznych online. Prawo to obejmuje możliwość powierzenia lub przeniesienia wszystkich lub części praw online innemu podmiotowi zbiorowego zarządzania prawami, niezależnie od Państwa Członkowskiego, w którym znajduje się miejsce zamieszkania i obywatelstwa podmiotu zbiorowego zarządzania prawami lub posiadacza praw autorskich.
- (10) Wspieranie skutecznych struktur dla transgranicznego zarządzania prawami powinno zapewnić osiągnięcie przez podmioty zbiorowego zarządzania prawami autorskimi wyższego poziomu racjonalizacji i przejrzystości w zakresie przestrzegania prawa konkurencji, zwłaszcza w świetle wymogów związanych ze środowiskiem elektronicznym.
- (11) Stosunek między posiadaczami praw autorskich a podmiotami zbiorowego zarządzania prawami, oparty bądź na przepisach umownych, bądź na zasadach wynikających ze statutowego członkostwa, powinien obejmować minimum ochrony dla posiadaczy praw autorskich w zakresie wszystkich praw, które są niezbędne dla świadczenia legalnych usług muzycznych online. Podmioty zarządzania prawami nie powinny stosować różnic w traktowaniu posiadaczy praw autorskich ze względu na Państwo Członkowskie ich miejsca zamieszkania lub ich obywatelstwo.
- (12) Honoraria autorskie pobierane w imieniu posiadaczy praw autorskich powinny być rozdzielane sprawiedliwie i bez dyskryminacji ze względu na miejsce zamieszkania, obywatelstwo lub kategorię posiadaczy praw autorskich. Zwłaszcza honoraria autorskie pobierane w imieniu posiadaczy praw autorskich w Państwach Członkowskich innych niż Państwa, w których posiadacze praw autorskich mieszkają lub których są obywatelami, powinny być rozdzielane możliwie jak najskuteczniej i jak najwydajniej.
- (13) Zalecenia uzupełniające dotyczące odpowiedzialności, reprezentowania posiadaczy praw autorskich w organach decyzyjnych podmiotów zbiorowego zarządzania prawami oraz procedur rozstrzygania sporów powinny umożliwiać racjonalny i przejrzysty poziom prac podmiotów zbiorowego zarządzania prawami oraz dokonywanie przez posiadaczy praw autorskich i użytkowników komercyjnych w pełni świadomych wyborów. Podmioty zbiorowego zarządzania prawami autorskimi nie powinny stosować różnic w traktowaniu ze względu na kategorie swoich członków: wszystkich posiadaczy praw autorskich, czy będą to pisarze, kompozytorzy, wydawcy, firmy fonograficzne, artyści wykonawcy czy inni, należy traktować jednakowo.
- (14) Rozwój rynku muzycznego online powinien być poddawany regularnej ocenie,

NINIEJSZYM ZALECA:

Definicje

- 1) Do celów niniejszego zalecenia stosuje się następujące definicje:

- a) „zarządzanie na poziomie Wspólnoty prawami autorskimi i prawami pokrewnymi w celu świadczenia legalnych usług muzycznych online” oznacza świadczenie następujących usług: udzielanie licencji użytkownikom komercyjnym, audyt i monitorowanie praw, egzekwowanie praw autorskich i pokrewnych, pobieranie honorariów autorskich i rozdzielanie honorariów autorskich posiadaczom praw autorskich;
- b) „utwory muzyczne” oznaczają wszelki utwór muzyczny lub inny przedmiot objęty ochroną;
- c) „repertuar” oznacza katalog utworów muzycznych, który jest zarządzany przez podmiot zbiorowego zarządzania prawami autorskimi;
- d) „licencja wieloobszarowa” oznacza licencję, która obejmuje obszar więcej niż jednego Państwa Członkowskiego;
- e) „podmiot zbiorowego zarządzania prawami autorskimi” oznacza każdy podmiot świadczący usługi w rozumieniu lit. a) pewnej liczbie posiadaczy praw autorskich;
- f) „prawa online” oznaczają którekolwiek z poniższych praw:
- i) wyłączne prawo do zwielokrotniania, które obejmuje wszystkie zwielokrotnienia przewidziane w ramach dyrektywy 2001/29/WE w formie niematerialnych kopii, zrealizowane w drodze dystrybucji utworów muzycznych online;
- ii) prawo do publicznego udostępniania utworu muzycznego, bądź w postaci prawa do zezwolenia lub zabrania zgodnie z dyrektywą 2001/29/WE, bądź prawa do godziwego wynagrodzenia na mocy dyrektywy 92/100 EWG, które obejmuje usługi typu webcasting, radio internetowe i simulcasting lub usługi „near-on-demand” odbierane za pośrednictwem komputera osobistego albo telefonu komórkowego;
- iii) wyłączne prawo do udostępniania utworów muzycznych zgodnie z dyrektywą 2001/29/WE, które obejmuje usługi na żądanie („on-demand”) lub inne usługi interaktywne.
- g) „posiadacz praw autorskich” oznacza osobę fizyczną albo prawną, która posiada prawa autorskie online;
- h) „użytkownik komercyjny” oznacza osobę związaną ze świadczeniem usług muzycznych online, która musi uzyskać licencję od posiadaczy praw autorskich w celu świadczenia legalnych usług muzycznych online;
- i) „wzajemne porozumienie o reprezentowaniu” oznacza dwustronną umowę pomiędzy podmiotami zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, na mocy której jeden podmiot zbiorowego zarządzania prawami autorskimi udziela drugiemu tego typu podmiotowi prawa do reprezentowania swego repertuaru na obszarze tego drugiego.

Sprawy ogólne

- 2) Wzywa się Państwa Członkowskie do podjęcia niezbędnych kroków wspierających legalność usług online we Wspólnocie poprzez promowanie jak najlepszego otoczenia regulacyjnego w zakresie zarządzania, na poziomie Wspólnoty, prawami autorskimi i prawami pokrewnymi w celu świadczenia legalnych usług muzycznych online.

Stosunki pomiędzy posiadaczami praw autorskich, podmiotami zbiorowego zarządzania prawami autorskimi a użytkownikami komercyjnymi

- 3) Posiadacze praw autorskich powinni mieć prawo do powierzenia zarządzania wszelkimi prawami online w celu prowadzenia działalności w zakresie legalnych usług muzycznych online, na wybranym przez nich obszarze, wybranemu przez nich podmiotowi zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, niezależnie od Państwa Członkowskiego miejsca zamieszkania i obywatelstwa podmiotu zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub posiadacza praw autorskich.
- 4) Podmioty zbiorowego zarządzania prawami autorskimi powinny z największą rzetelnością reprezentować interesy posiadaczy praw autorskich.
- 5) W zakresie licencjonowania praw online, w stosunku między posiadaczami praw autorskich a posiadaczami zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, opartym bądź na przepisach umownych, bądź na zasadach stosunku pracy, powinny obowiązywać przynajmniej poniższe wskazania:
- a) posiadacze praw autorskich powinni mieć możliwość określenia, jakie prawa online przekazują do zbiorowego zarządzania;
- b) posiadacze praw autorskich powinni mieć możliwość określenia zasięgu terytorialnego uprawnienia udzielonego podmiotom zbiorowego zarządzania prawami autorskimi;
- c) posiadacze praw autorskich powinni, po właściwym powiadomieniu o swoim zamiarze, mieć prawo do wycofania wszystkich praw online i przeniesienia zlecenia zarządzania tymi prawami na różnych obszarach na inny podmiot zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, niezależnie od Państwa Członkowskiego miejsca zamieszkania i obywatelstwa podmiotu zbiorowego zarządzania prawami autorskimi lub posiadacza praw autorskich;
- d) jeżeli posiadacz praw autorskich przekazał zarządzanie prawem online innemu podmiotowi zbiorowego zarządzania prawami autorskimi, bez uszczerbku dla innych form współpracy między podmiotami zarządzania prawami, wszystkie zainteresowane podmioty zbiorowego zarządzania prawami powinny zapewnić, że przedmiotowe prawa online zostają wycofane

z zakresu obowiązywania każdego wzajemnie zawartego między nimi porozumienia o reprezentowaniu.

- 6) Podmioty zbiorowego zarządzania prawami powinny powiadomić właścicieli praw i użytkowników komercyjnych o repertuarze, który reprezentują, o wszelkich istniejących wzajemnych porozumieniach o reprezentowaniu, o terytorialnym zasięgu ich uprawnień w odniesieniu do tego repertuaru i o stosowanych stawkach.
- 7) Podmioty zbiorowego zarządzania prawami powinny właściwie powiadomić siebie nawzajem i użytkowników handlowych o zmianach w repertuarze, który reprezentują.
- 8) Użytkownicy komercyjni powinni powiadomić podmioty zbiorowego zarządzania prawami o cechach usług, dla których pragną nabyć prawa online.
- 9) Podmioty zbiorowego zarządzania prawami udzielają użytkownikom komercyjnym licencji na podstawie obiektywnych kryteriów i bez dyskryminacji użytkowników.

Sprawiedliwe rozdzielanie dochodów i odliczenia

- 10) Podmioty zbiorowego zarządzania prawami sprawiedliwie rozdzielają honoraria autorskie pomiędzy wszystkich posiadaczy praw autorskich lub kategorii posiadaczy praw autorskich, których reprezentują.
- 11) W przepisach umownych i zasadach wynikających ze statutowego członkostwa, które regulują stosunek między podmiotami zbiorowego zarządzania prawami a posiadaczami praw autorskich w odniesieniu do zarządzania wykorzystaniem utworów muzycznych online na poziomie Wspólnoty, powinno być również określone, czy i w jakim zakresie od honorariów autorskich będą odliczane kwoty z tytułu innych celów aniżeli świadczonych usług zarządzania.
- 12) Po pobraniu honorariów autorskich podmioty zbiorowego zarządzania prawami powinny wyszczególnić dla wszystkich posiadaczy praw autorskich, których reprezentują, odliczenia poczynione z tytułu innych celów aniżeli świadczonych usług zarządzania.

Brak dyskryminacji i reprezentowanie

- 13) Stosunki między podmiotami zbiorowego zarządzania prawami a posiadaczami praw autorskich, regulowane bądź przepisami umownymi, bądź zasadami wynikającymi ze statutowego członkostwa, powinny być oparte na poniższych zasadach:
- a) wszystkie kategorie posiadaczy praw autorskich są traktowane jednakowo w odniesieniu do wszystkich oferowanych usług zarządzania;
- b) posiadacze praw autorskich są reprezentowani w sposób uczciwy i równy w wewnętrznych procedurach decyzyjnych;

Odpowiedzialność

- 14) Podmioty zbiorowego zarządzania prawami powinny regularnie informować wszystkich posiadaczy praw autorskich, których reprezentują, bezpośrednio albo w ramach wzajemnych porozumień o reprezentowaniu, o każdej udzielonej licencji, stosowanych stawkach i honorariach autorskich pobranych i rozdzielonych.

Rozstrzygnięcie sporów

- 15) Wzywa się Państwa Członkowskie do stworzenia skutecznych mechanizmów rozstrzygnięcia sporów, zwłaszcza w odniesieniu do stawek, warunków licencjonowania, przekazywania praw online do celów zarządzania i wycofania praw online.

Monitorowanie

- 16) Państwa Członkowskie i podmioty zbiorowego zarządzania prawami są proszone o składanie do Komisji corocznych sprawozdań z działań podjętych w związku z niniejszym zaleceniem i na temat zarządzania, na poziomie Wspólnoty, prawami autorskimi i prawami pokrewnymi w celu świadczenia legalnych usług muzycznych online.

- 17) Komisja zamierza poddawać regularnej ocenie rozwój sektora usług muzycznych online w świetle niniejszego zalecenia.
- 18) Komisja, na podstawie oceny wymienionej w pkt 17, rozważy potrzebę podjęcia dalszych działań na poziomie Wspólnoty.

Adresaci

- 19) Niniejsze zalecenie jest skierowane do Państw Członkowskich i do wszystkich podmiotów gospodarczych, które są zaangażowane w zarządzanie prawami autorskimi i pokrewnymi w obrębie Wspólnoty.

Sporządzono w Brukseli, dnia 18 maja 2005 r.

W imieniu Komisji
Charlie McCREVY
Członek Komisji